

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF IN BERTEM (VLAAMS-BRABANT), OMGEVING DORPSTRAAT, LEUVENSTRAAT EN OUDE LEUVENSEBAAN

PROJECT 22363 – OPTIMALISATIE OS DORPSTRAAT

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 341

Rapport opgemaakt door: Veerle Caelen en Melissa Lamberts

Kontichsesteenweg 38

2630 Aartselaar

Oktober 2017

Dossiernr. 19751.R.01 (intern)

Aartselaar

INHOUD

DEEL 1 Verslag van resultaten van het bureauonderzoek	apart
DEEL 2 Programma van maatregelen	4
1 Inleiding	5
2 Gemotiveerd advies	6
2.1 Tracé Oude Leuvensebaan, Leuvenstraat, Dorpstraat, Parijsstraat en Borsstraat	6
2.2 Terrein voor grondverbetering.....	7

LIJST VAN FIGUREN

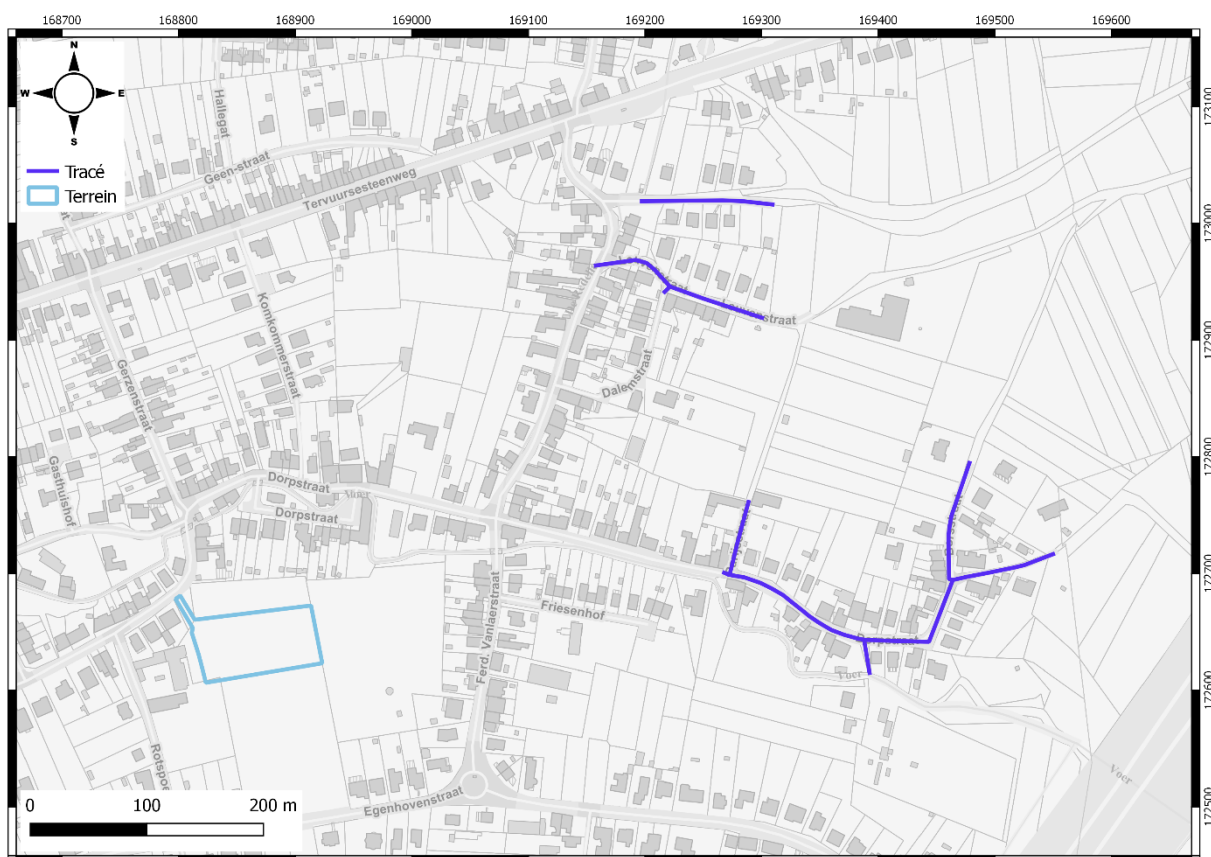
Figuur 1: Overzichtskaart (GRB) met aanduiding van het onderzoeksgebied voor de bureaustudie: het tracé is in donkerblauw weergegeven en het terrein voor opslag en grondverbetering in lichtblauw.

(Bron: Geopunt 2017)..... 5

DEEL 2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1 INLEIDING

Deze archeologienota kwam tot stand in opdracht van de initiatiefnemer van de geplande optimalisatie van OS Dorpstraat en aanverwante infrastructuurwerken te Bertem (provincie Vlaams-Brabant). In de Dorpstraat, Parijsstraat, Borsstraat, Leuvenstraat en Ouden Leuvensebaan wordt een gescheiden rioleringsstelsel aangelegd. De hiervoor noodzakelijke graafwerken worden beschouwd als een ingreep in de bodem. Het onderzoeksgebied is noch in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt noch in een archeologische zone gelegen. Het bevindt zich volgens het Gewestplan in woongebied en woonuitbreidingsgebied. Doordat de oppervlakte van de zone waarop deze ingreep betrekking heeft de 3.000m² overschrijdt en de ingreep in de bodem (ca. 9.100m²) de 1.000m² overschrijdt, moet er in het kader van het Onroerend Erfgoeddecreet, voorafgaand aan een bouwvergunning, een archeologienota worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art. 5.4.1. Onroerend Erfgoeddecreet). Gezien het tracé over openbare wegen loopt en het terrein voor grondverbetering in gebruik is als landbouwgrond, is onderzoek met ingreep in de bodem voorlopig niet mogelijk. Hierbij wordt bijgevolg een archeologienota opgemaakt op basis van bureauonderzoek.

Figuur 1: Overzichtskartaal (GRB) met aanduiding van het onderzoeksgebied voor de bureaustudie: het tracé is in donkerblauw weergegeven en het terrein voor opslag en grondverbetering in lichtblauw. (Bron: Geopunt 2017)

2 GEMOTIVEERD ADVIES

Het doel van het bureauonderzoek is inzicht te verkrijgen in de eventuele aan- of afwezigheid van archeologische erfgoedwaarden ter hoogte van het onderzoeksgebied en een eventuele datering, bewaringsgraad, aard en verspreiding ervan. Op basis van een confrontatie van de resultaten van het bureauonderzoek met de door de opdrachtgever geplande bodemingrepen werd volgend advies opgesteld. We maken hiervoor een onderscheid tussen de tracés en het terrein voor grondverbetering. Het advies bepaalt welke specifieke maatregelen getroffen moeten worden. Hierbij wordt rekening gehouden met de volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek, de aanwezigheid en waardering van eventueel aanwezige archeologische sites en het potentieel tot kennisvermeerdering.

2.1 TRACÉ OUDE LEUVENSEBAAN, LEUVENSTRAAT, DORPSTRAAT, PARIJSSTRAAT EN BORSSTRAAT

Het gevoerde bureauonderzoek is naar onze mening volledig als archeologisch vooronderzoek bij aanvraag voor de riolerings- en wegeniswerken in de Oude Leuvensebaan, Leuvenstraat, Dorpstraat, Parijsstraat en Borsstraat te Bertem. Op basis van een analyse van de landschappelijke, historische, cartografische en archeologische gegevens over het projectgebied menen wij te kunnen besluiten dat er een archeologisch potentieel was en dat de impact van de geplande werkzaamheden op het archeologisch bodemarchief minimaal is.

Dit baseren we op:

- Reeds verregaande verstoring van de archeologische lagen door eerdere aanleg van wegenis, gemengd rioleringsstelsel en nutsleidingen. Het eventueel aanwezige en bewaarde archeologische erfgoed bevindt zich dan ook minstens op een diepte van 60cm onder een pakket dat reeds verstoord is door eerdere graafwerken ter hoogte van de verhardingen. Ter hoogte van de nutsleidingen is een pakket verstoord tot op een diepte van 1m en waar riolering aanwezig is, gaat het om een verstoring met een diepte van gemiddeld 2m.
- De geplande werken zullen ingrepen in de bodem omvatten tot een diepte van maximaal ca. 5m voor de aanleg sleuf. Hierbij zal een gemengd rioleringsstelsel plaatselijk buiten werking gesteld worden en vervangen worden door een gescheiden stelsel onder de bestaande wegenis. Bijgevolg zal vooral reeds geroerde bodem worden verstoord. Voor de dieper gelegen lagen, die mogelijk nog intact zijn, wordt de kans op het aantreffen van archeologische resten echter zeer klein ingeschat omwille van het feit dat de C- (deels) en B-horizonten er verdwenen zijn. De impact van deze werken op het bodemarchief is dan ook beperkt.
- De sleuf waarin deze leidingen zullen worden aangelegd, biedt door de geringe breedte (minimaal 1,75m en maximaal 3,50m) slechts een beperkt ruimtelijk inzicht aangezien enkel een smalle zone van mogelijks onverstoorde grond zal aangesneden worden bij uitbreiding van het gabarit. Bijgevolg is het potentieel tot kennisvermeerdering gering.

Bovengenoemde argumenten en een kosten-baten afweging pleiten daarom voor het afzien van verder onderzoek ter hoogte van de tracés. Bijgevolg dient ook geen programma van maatregelen opgesteld te worden.

2.2 TERREIN VOOR GRONDVERBETERING

Ten westen van het tracé wordt op delen van percelen 536n en 536t langsheen de Dorpstraat gedurende de werken een terrein voor opslag en grondverbetering voorzien met een oppervlakte van 5.527m². De werken zullen er bestaan uit het afschrapen van 30cm teelaarde waarna het terrein gebruikt zal worden voor de opslag van uitgegraven grond en materiaal. De afgegraven teelaarde wordt apart gestockeerd op het terrein voor grondverbetering zodat de grond na de werken en het diepploegen opnieuw uitgespreid kan worden over het terrein om het in zijn oorspronkelijke staat te herstellen. Het stockeren van grond op het terrein zal steeds gebeuren op een laag geotextiel of pakket zuiver zand van 30cm dik. Tijdens de duur van de werken dient het terrein toegankelijk te zijn voor zwaar werfverkeer wat een mogelijke bodemverdichting inhoudt.

Op basis van een analyse van de landschappelijke, historische, cartografische en archeologische gegevens over het projectgebied menen wij te kunnen besluiten dat er een archeologisch potentieel was en dat de impact van de geplande werkzaamheden op het archeologisch bodemarchief minimaal is.

Dit baseren we op:

1. Uit de resultaten van het landschappelijk en cartografisch onderzoek bleek dat het onderzoeksgebied in de vorige eeuw grotendeels werd afgegraven. De originele bodemopbouw is daardoor verstoord geraakt en gedeeltelijk is het ook afwezig.
2. De overgebleven, mogelijk intacte gedeelte is verhoudingsgewijs niet representatief, waardoor de kans op kennisvermeerdering aanzienlijk laag word ingeschat.

Bovengenoemde argumenten en een kosten-baten afweging pleiten daarom voor het afzien van verder onderzoek ter hoogte van de terrein voor grondverbetering. Bijgevolg dient ook geen programma van maatregelen opgesteld te worden.